

UY BAN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI

KỶ YẾU HỘI THẢO QUỐC GIA

XÂY DỰNG

**NỀN GIÁO DỤC
THỰC CHẤT**

ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU.....	11
------------------	----

Phần I

QUAN ĐIỂM VỀ “NỀN GIÁO DỤC THỰC CHẤT CỦA VIỆT NAM VÀ THẾ GIỚI”

1. “HỌC THẬT”: NHÂN TỐ QUYẾT ĐỊNH ĐỂ CÓ “THI THẬT”/ TÀI NĂNG THẬT” PGS.TS. Đặng Quốc Bảo	14
2. MỘT SỐ KINH NGHIỆM CỤ THỂ TRONG VIỆC NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY VÀ NGHIÊN CỨU CỦA CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NAM LÊN NGANG TẦM CHƯƠNG TRÌNH BOLOGNA CỦA LIÊN MINH CHÂU ÂU GS.TSKH. Cao Long Vân	29
3. CHẤT LƯỢNG THẬT – GIÁ TRỊ CỐT LÕI TRONG CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI TS. Đỗ Hồng Cường	36
4. GỢI MỞ Ý TƯỞNG XÂY DỰNG NỘI DUNG GIÁO DỤC THỰC CHẤT PGS.TS. Lê Công Sự	44
5. LÝ LUẬN VỀ CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC VÀ QUẢN LÝ CHẤT LƯỢNG TỔNG THỂ TRONG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC TS. Nguyễn Thị Yến Thoa	53
6. TRIẾT LÝ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC CỦA ALFRED NORTH WHITEHEAD VÀ NHỮNG ĐIỂM GỢI MỞ ĐỐI VỚI VIỆT NAM HIỆN NAY TS. Phan Thành Nhâm	60
7. SUY NGHĨ VỀ “DẠY THẬT” ĐỂ CÓ “HỌC THẬT” TS. Nguyễn Văn Tuấn	72
8. GIÁO DỤC ĐẠI HỌC VIỆT NAM HƯỚNG TỚI NỀN GIÁO DỤC THỰC CHẤT TS. Đông Thị Vân Hồng	81
9. NHỮNG VẤN ĐỀ ĐỔI MỚI CĂN BẢN VÀ TOÀN DIỆN GIÁO DỤC HƯỚNG TỚI NỀN GIÁO DỤC THỰC CHẤT Ở VIỆT NAM HIỆN NAY TS. Vũ Thị Liên	91
10. NĂNG LỰC VÀ NHÂN CÁCH NGƯỜI THẦY - YẾU TỐ QUAN TRỌNG QUYẾT ĐỊNH CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC PGS.TS. Bùi Xuân Đỉnh	101
11. XẾP HẠNG ĐẠI HỌC: CÁC TIÊU CHÍ VÀ VIỆC ÁP DỤNG CHO VIỆT NAM TS. Võ Minh Tuấn	107
12. VIỆT NAM VÀ CON ĐƯỜNG XÂY DỰNG CÁC ĐẠI HỌC ĐẲNG CẤP THẾ GIỚI TS. Hoàng Chí Cương	119
13. ĐỔI MỚI GIÁO DỤC ĐẠI HỌC Ở VIỆT NAM HIỆN NAY HƯỚNG TỚI “CHẤT LƯỢNG THẬT”, NHỮNG THÁCH THỨC VÀ GIẢI PHÁP ThS. Nguyễn Tá Nam	135

49.	CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO CỬ NHÂN LUẬT TẠI VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP 4.0 ThS. Trần Thị Lệ Hằng	477
50.	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐỘI NGŪ VIÊN CHỨC HÀNH CHÍNH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI NHẪM ĐÁP ỨNG YÊU CẦU ĐỔI MỚI GIÁO DỤC ĐẠI HỌC ThS. Vũ Đình Hiếu, ThS. Đinh Thị Kiều Oanh	486
51.	THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO TÍNH TÍCH CỰC NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CỦA ĐỘI NGŪ GIẢNG VIÊN KHOA NGOẠI NGỮ - TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY TS. Trần Quốc Việt, ThS. Bùi Thanh Nga	496
52.	MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG NHÂN TÀI Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI TS. Phan Thị Hồng The	506
53.	MỘT SỐ Ý KIẾN VỀ CẤU TRÚC ĐỀ THI MÔN NGỮ VĂN KỶ THI TRUNG HỌC PHỔ THÔNG QUỐC GIA TỪ NĂM 2025 NHẪM ĐÁNH GIÁ THỰC CHẤT NĂNG LỰC NGỮ VĂN CỦA HỌC SINH ThS. Nguyễn Thị Hương Lan, ThS. Trần Thị Kim Chi	517
54.	ĐÀO TẠO CHẤT LƯỢNG NGUỒN GIÁO VIÊN TIỂU HỌC Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI ThS. Trịnh Thị Hiệp	525

Phần 3

ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NỀN GIÁO DỤC THỰC CHẤT

55.	“DẠY THỰC CHẤT, HỌC THỰC CHẤT, ĐÁNH GIÁ THỰC CHẤT”: GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC TS. Đặng Lộc Thọ	535
56.	NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC VIỆT NAM GÓP PHẦN XÂY DỰNG NỀN GIÁO DỤC MỞ, THỰC HỌC, THỰC NGHIỆP TRƯỚC TÁC ĐỘNG CỦA CUỘC CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ PGS.TS. Vũ Công Thương	547
57.	TIẾP TỤC THỰC HIỆN ĐỔI MỚI CĂN BẢN, TOÀN DIỆN GIÁO DỤC NHẪM HƯỚNG TỚI MỘT NỀN GIÁO DỤC THỰC CHẤT Ở NƯỚC TA TS. Trần Thị Thu Hương	557
58.	MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC HƯỚNG TỚI MỘT NỀN GIÁO DỤC ĐẠI HỌC THỰC CHẤT Ở VIỆT NAM TS. Lê Sỹ Điển	568
59.	KINH NGHIỆM THU HÚT NHÂN TÀI Ở MỘT SỐ NƯỚC VÀ BÀI HỌC RÚT RA CHO VIỆT NAM HIỆN NAY TS. Lê Thị Kim Huệ	580
60.	GIẢI PHÁP XÂY DỰNG NỀN GIÁO DỤC ĐẠI HỌC THEO HƯỚNG MỞ, THỰC HỌC, THỰC NGHIỆP TẠI VIỆT NAM ThS. Bùi Thị Hồng Chinh	589
61.	CẦN LÀM GÌ ĐỂ CÓ NỀN GIÁO DỤC ĐẠI HỌC THỰC CHẤT ThS. Đào Thị Sao	597
62.	ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIÁO DỤC THỰC HÀNH PHÁP LUẬT TRONG ĐÀO TẠO ĐẠI HỌC LUẬT Ở VIỆT NAM TỪ KINH NGHIỆM MỘT SỐ QUỐC GIA TRÊN THẾ GIỚI PGS.TS. Nguyễn Hiến Phương	606
63.	GIÁO DỤC KHAI PHÓNG – MỘT HƯỚNG ĐI CHO ĐỔI MỚI GIÁO DỤC Ở VIỆT NAM TS. Lê Thị Vinh, TS. Phan Thành Nhâm	618
64.	TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ DÂN CHỦ TRONG GIÁO DỤC VỚI VẤN ĐỀ ĐỔI MỚI GIÁO DỤC Ở VIỆT NAM HIỆN NAY Trung tá, ThS. Đặng Công Thành	630

65. ĐỔI MỚI PHƯƠNG THỨC TUYỂN SINH ĐẠI HỌC HƯỚNG TỚI NỀN GIÁO DỤC THỰC CHẤT “HỌC THẬT, THI THẬT, NHÂN TÀI THẬT”
TS. Đinh Thị Kim Thương, ThS. Hoàng Mạnh Tùng 641
66. NÂNG CAO NĂNG LỰC TỰ HỌC CHO SINH VIÊN - GIẢI PHÁP THỰC HIỆN DẠY THẬT, HỌC THẬT TRONG GIÁO DỤC 4.0
 Ở NƯỚC TA HIỆN NAY
TS. Nguyễn Thị Hiền Oanh 652
67. SỰ CẦN THIẾT CỦA VIỆC PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC TƯ DUY PHẢN BIỆN CHO SINH VIÊN NGÀNH SƯ PHẠM
 TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI CĂN BẢN VÀ TOÀN DIỆN GIÁO DỤC HIỆN NAY
TS. Bùi Lan Hương 662
68. MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC TRONG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN ĐẠI HỌC HIỆN NAY
TS. Nguyễn Thị Luyến 671
69. ĐỔI MỚI KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ THEO HƯỚNG TIẾP CẬN NĂNG LỰC
 NGƯỜI HỌC ĐỂ THỰC HIỆN GIÁO DỤC THỰC CHẤT TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC LAO ĐỘNG – XÃ HỘI
TS. Đoàn Thanh Thủy, TS. Nguyễn Thị Thu 680
70. PHÁT HUY VAI TRÒ VÀ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CỦA ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN TRONG HỆ THỐNG GIÁO DỤC MỞ
TS. Phạm Thị Tuyết Minh 691
71. PHÁT HUY HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CỦA GIẢNG VIÊN GÓP PHẦN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO Ở
 TRƯỜNG ĐẠI HỌC
TS. Nguyễn Thị Xuân 697
72. TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN LÀM GÌ ĐỂ THỰC HIỆN “HỌC THẬT, THI THẬT, NHÂN TÀI THẬT”?
TS. Trần Mạnh Dũng 705
73. MỘT SỐ NỘI DUNG VÀ GIẢI PHÁP ĐỔI MỚI CĂN BẢN, TOÀN DIỆN GIÁO DỤC ĐÀO TẠO
ThS. Phạm Minh Tú, TS. Nguyễn Hoài Phương, ThS. Lê Trung Thành 712
74. ĐẨY MẠNH VIỆC XÂY DỰNG NỀN GIÁO DỤC ĐẠI HỌC THỰC NGHIỆP
 NHẪM CUNG ỨNG NGUỒN LAO ĐỘNG CHẤT LƯỢNG TRONG THỜI KỲ HỘI NHẬP
ThS. Võ Thị Hoài 721
75. THỰC TRẠNG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC VIỆT NAM VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC
 HƯỚNG TỚI MỘT NỀN GIÁO DỤC THỰC CHẤT
TS. Bùi Thị Thanh Tinh 731
76. ĐÁNH GIÁ XÁC THỰC TRONG DẠY HỌC THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC NGƯỜI HỌC
TS. Lê Đức Quảng 740
77. ĐẨY MẠNH XÂY DỰNG NỀN “GIÁO DỤC MỞ” TRONG BỐI CẢNH HỘI NHẬP
ThS. Nguyễn Lâm Trâm Anh 750
78. MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG GIÁO DỤC LÒNG YÊU NƯỚC, Ý THỨC TRÁCH NHIỆM XÃ HỘI CHO SINH VIÊN HIỆN NAY
ThS. Trần Bắc Bộ 757
79. BỒI DƯỠNG NGHIỆP VỤ SƯ PHẠM DÀNH CHO GIẢNG VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC LAO ĐỘNG - XÃ HỘI,
 GIẢI PHÁP XÂY DỰNG NỀN GIÁO DỤC THỰC CHẤT
ThS. Nguyễn Nguyên Zen, ThS. Mai Thị Hồng Quyên, ThS. Nguyễn Văn Luân 765
80. MỘT SỐ BẤT CẬP TRONG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC VÀ GIẢI PHÁP HƯỚNG ĐẾN NỀN GIÁO DỤC ĐẠI HỌC MỞ,
 THỰC HỌC, THỰC NGHIỆP TẠI VIỆT NAM
ThS. Lê Thị Bích Ngân 775
81. SỬ DỤNG MENTIMETER THIẾT KẾ VÀ TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG TRONG DẠY HỌC MÔN LỊCH SỬ LỚP 12 GÓP
 PHẦN NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG, HIỆU QUẢ DẠY VÀ HỌC LỊCH SỬ Ở TRƯỜNG PHỔ THÔNG
ThS. Đặng Danh Hương 781

MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG GIÁO DỤC LÒNG YÊU NƯỚC, Ý THỨC TRÁCH NHIỆM XÃ HỘI CHO SINH VIÊN HIỆN NAY

ThS. Trần Bắc Bộ*

Tóm tắt: Thanh niên nói chung, sinh viên nói riêng là một trong những nhân tố cơ bản, là lực lượng có vai trò quan trọng tạo nên sức mạnh để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong thời kỳ mới. Tuy nhiên, hiện nay do tác động từ mặt trái của nền kinh tế thị trường và sự chống phá của các thế lực thù địch; do sự thiếu chín chắn trong suy nghĩ và hành động... một số bộ phận sinh viên giảm sút ý chí phấn đấu, ngại khó, ngại khổ, sống thực dụng, ích kỷ, thờ ơ, vô cảm, vô trách nhiệm, thiếu nhiệt tình, thiếu niềm tin, vi phạm kỷ luật, pháp luật Nhà nước; thậm chí còn bị lôi kéo, lợi dụng tham gia các tổ chức phản động, tuyên truyền chống phá Nhà nước... Vì vậy, để khắc phục những hạn chế trên và hướng tới xây dựng nền giáo dục thực chất, đòi hỏi các cơ sở quản lý, giáo dục sinh viên cần phải tăng cường giáo dục lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm xã hội cho sinh viên theo hướng tăng cường giáo dục chính trị tư tưởng, giáo dục lý luận chính trị, giáo dục truyền thống cách mạng, giáo dục về đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng; giáo dục về tinh thần trách nhiệm, phát huy vai trò xung kích của sinh viên; giáo dục nâng cao nhận thức về âm mưu thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, tạo nền tảng xây dựng lòng yêu nước và ý thức trách nhiệm xã hội cho sinh viên trong tình hình hiện nay.

Từ khóa: Giáo dục thực chất, giáo dục lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sinh viên là lực lượng tri thức trẻ, nhiệt huyết, năng động, sáng tạo, là một bộ phận quan trọng của thanh niên Việt Nam hiện nay, là rường cột của nước nhà trong tương lai, là lực lượng luôn có những đóng góp quan trọng trong các giai đoạn lịch sử phát triển của đất nước. Trong quá trình lãnh đạo sự nghiệp cách mạng, Đảng, Nhà nước ta luôn đặt niềm tin và kỳ vọng vào lực lượng thanh niên, sinh viên. Theo đó, thanh niên nói chung, sinh viên nói riêng là một trong những nhân tố cơ bản, là lực lượng có vai trò quan trọng tạo nên sức mạnh để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong thời kỳ mới. Để đáp ứng được yêu cầu trên, mục tiêu giáo dục cho thanh niên, sinh viên hiện nay là giáo dục toàn diện cả về trình độ, chuyên môn nghiệp vụ, sức khỏe, phẩm chất đạo đức cách mạng, lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc, ý thức trách nhiệm với xã hội. Vì vậy, Nghị quyết Đại hội 13 của Đảng đã chỉ rõ "Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hoá, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội; xây dựng môi trường, điều kiện học tập,

* Trường Đại học Mỏ Địa chất.

lao động, giải trí, rèn luyện để phát triển lành mạnh, toàn diện, hài hoà cả về trí tuệ, thể chất và giá trị thẩm mỹ cho thế hệ trẻ...”.

Nhận thức rõ vai trò to lớn của thanh niên, sinh viên, những năm qua, Đảng, Nhà nước luôn quan tâm đến công tác giáo dục, rèn luyện toàn diện cho sinh viên. Kết quả, đã từng bước góp phần hình thành lớp thanh niên, sinh viên thời đại mới, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Thông qua môi trường giáo dục tại các cơ sở giáo dục, thanh niên, sinh viên có thêm nhiều cơ hội rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị, tích lũy kiến thức, kỹ năng, ngày càng khẳng định là trụ cột của nước nhà, có vai trò to lớn đối với sự phát triển của đất nước và bảo vệ Tổ quốc, đặc biệt trong các lĩnh vực đòi hỏi tri thức cao.

Mặt khác, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư cùng với sự bùng nổ của công nghệ cao mang đến cho Việt Nam những cơ hội to lớn, đồng thời cũng đặt ra những thách thức không hề nhỏ. Đối với sinh viên, là lực lượng nòng cốt xây dựng nhà nước xã hội chủ nghĩa, lực lượng lao động chính trong tương lai, những thách thức mà các bạn phải đối mặt đó là: phẩm chất đạo đức cách mạng, tư duy sáng tạo, thái độ làm việc, các kỹ năng mềm, ngoại ngữ, sức khỏe đảm bảo, ý thức trách nhiệm với xã hội. Do đó, đòi hỏi mỗi sinh viên phải luôn tích cực tự giác, tích cực chủ động học tập và rèn luyện để tự hoàn thiện mình đáp ứng được yêu cầu sự nghiệp hiện nay.

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Một số thực trạng và nguyên nhân tác động đến lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm xã hội của sinh viên hiện nay

Bên cạnh những mặt tích cực của đa số sinh viên hiện nay, vẫn còn một bộ phận sinh viên lười biếng, không thích tự học, ham vui và giấu dốt. Nguyên nhân là do: không biết tự lập kế hoạch học tập do quen lối học thụ động với kiểu học tập theo hình thức như “thầy đọc trò chép”; một số sinh viên, đặc biệt là sinh viên năm nhất coi học đại học là để “xả hơi”, không có mục tiêu, kế hoạch cụ thể; thiếu sự quản thúc, đặc biệt diễn ra với các sinh viên đi học xa nhà. Khi còn là học sinh, các bạn được gia đình, nhà trường và thầy cô phối hợp để quản lý chuyện học hành; do tâm lí ngại tìm kiếm sự giúp đỡ từ phía giáo viên... dẫn đến những sinh viên nay luôn thụ động, học không có mục tiêu, lý tưởng dễ bị bạn bè, kẻ xấu lợi dụng, rù rê sa ngã.

Một số bộ phận sinh viên giảm sút ý chí phấn đấu, vươn lên, ngại khó, ngại khổ, sống thực dụng, ích kỷ, thờ ơ, vô cảm, vô trách nhiệm, thiếu nhiệt tình, thiếu niềm tin, vi phạm kỷ luật, pháp luật Nhà nước, coi nặng giá trị vật chất... Nguy hiểm hơn, là một số sinh viên mới ra trường, chưa có việc làm dễ bị lôi kéo, lợi dụng tham gia các tổ chức phản động, tuyên truyền chống phá Nhà nước.

Nguyên nhân dẫn đến tình trạng trên, do bộ phận sinh viên này chưa được trải nghiệm nhiều trong cuộc sống, thiếu tu dưỡng, rèn luyện bản lĩnh chính trị, đạo đức, lối sống lại chịu tác động từ mặt trái của nền kinh tế thị trường và sự chống phá của các thế lực thù địch; do thiếu chín chắn, bồng bột trong suy nghĩ và hành động, đặc biệt trong tiếp thu, học hỏi cái mới nên dễ dàng tiếp nhận thiếu chọn lọc văn hóa không phù hợp với chuẩn mực xã hội, với truyền thống tốt đẹp của dân tộc; do yếu kém về nhận thức chính trị hoặc lập trường tư tưởng không vững vàng nên dễ bị các thế lực thù địch lợi dụng kích động, mua chuộc, dụ dỗ tham gia biểu tình, gây rối trật tự công cộng. Trong khi đó công tác giáo dục chính trị tư tưởng đối với sinh viên có lúc, có nơi chưa được nhà trường, các cơ quan đoàn thể chính trị - xã hội quan tâm đúng mức, hiệu quả giáo dục chưa cao, nhất là hiệu quả giáo dục lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm với xã hội.

Mặt khác, do trong bối cảnh hội nhập toàn cầu; sự xâm nhập của văn hóa ngoại lai; sự bùng nổ thông tin một cách ồ ạt trên mạng xã hội và trong nhiều tình huống không có sự kiểm soát kiểm chứng, tin giả trên mạng xã hội... đã có những tác động tiêu cực đến tư tưởng, lối sống của sinh viên.

Vì vậy, thực hiện chủ trương trên của Đảng, Nhà nước một trong những giải pháp quan trọng đó là phải xây dựng nền giáo dục thực chất, theo hướng tăng cường giáo dục lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm xã hội cho sinh viên. Để tiếp tục phát huy những mặt tích cực và khắc phục những mặt tiêu cực hạn chế đã nêu trên, tác giả đề xuất một số giải pháp tăng cường giáo dục lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm cho sinh viên đáp ứng mục tiêu giáo dục toàn diện hiện nay.

2.2. Một số giải pháp giáo dục lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm xã hội cho sinh viên hiện nay

Thứ nhất, nâng cao nhận thức về hiệu quả công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên, coi trọng giáo dục lý luận chính trị, giáo dục truyền thống cách mạng, lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc, ý thức trách nhiệm của sinh viên đối với xã hội trong tình hình hiện nay

Trước hết, các cơ sở giáo dục đại học cần quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo việc nâng cao nhận thức của thầy, cô, người làm công tác quản lý và sinh viên về giáo dục lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm xã hội cho sinh viên hiện nay. Nhà trường, mà trực tiếp là các tổ chức đoàn thể như: đoàn thanh niên, hội sinh viên, phòng công tác sinh viên, khoa lý luận chính trị, các khoa chuyên ngành... cần tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục, sinh hoạt lý luận chính trị nhằm nêu cao ý thức trách nhiệm của thầy, cô, người làm công tác quản lý và sinh viên trong nhà trường về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, trách nhiệm, nghĩa vụ và quyền lợi của đoàn viên, sinh viên trong nhà trường

nói riêng và trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc nói chung. Qua đó góp phần hình thành thế giới quan, phương pháp luận khoa học, cách mạng để định hướng hành động tích cực, xây dựng lý tưởng cách mạng, lòng trung thành, ý chí kiên định với con đường và sự nghiệp cách mạng vì độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội cho thầy, cô, người làm công tác quản lý và sinh viên.

Đồng thời, các tổ chức đoàn thể trong nhà trường cũng cần tăng cường công tác giáo dục truyền thống, lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc để mỗi thầy, cô, người làm công tác quản lý và sinh viên nhận thức sâu sắc được vai trò lãnh đạo của Đảng đối với đất nước, truyền thống hào hùng của dân tộc, bồi dưỡng thêm tình yêu quê hương, đất nước, ý thức trách nhiệm để từ đó không ngừng tu dưỡng, rèn luyện bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức cách mạng, nâng cao năng lực, trình độ để cống hiến cho đất nước.

Hình thức tuyên truyền giáo dục thông qua sinh hoạt, học tập chuyên đề của phòng, khoa, ban; sinh hoạt, học tập tuần công dân sinh viên; thông qua học tập chính khóa; thông qua hoạt động văn hóa văn nghệ; hoạt động tình nguyện của đoàn viên, sinh viên; hoạt động đền ơn đáp nghĩa.

Phương pháp tuyên truyền giáo dục về chính trị, tư tưởng có thể sử dụng các phương pháp lên lớp trực tiếp hoặc gián tiếp như: phương pháp thuyết trình, phương pháp thảo luận nhóm, xêmina; tham quan thực tế nhà truyền thống, di tích lịch sử; định hướng cho đoàn viên sinh viên tự học, tự nghiên cứu thông qua đọc sách, tìm kiếm trên mạng Internet.

Thứ hai, cần tăng cường công tác giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên trong các cơ sở giáo dục đại học đảm bảo đúng quy định, thiết thực, hiệu quả

Giáo dục quốc phòng và an ninh nhằm giáo dục toàn diện cho sinh viên, giáo dục lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc và rèn luyện ý thức tổ chức kỷ luật tự giác, sống có trách nhiệm với tập thể với xã hội.

Tổ chức giảng dạy giáo dục quốc phòng và an ninh theo đúng quy định của Luật Giáo dục quốc phòng và Chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh, đảm bảo sinh viên được ăn, ở, sinh hoạt, học tập tập trung tại các trung tâm hoặc cơ sở giáo dục quốc phòng và an ninh của các cơ sở giáo dục đại học được phép tự chủ giáo dục quốc phòng và an ninh. Quá trình học tập, rèn luyện tại các trung tâm, cơ sở giáo dục quốc phòng an ninh, sinh viên được học tập trong môi trường quân ngũ, được học tập các nội dung về đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam, về công tác quốc phòng và an ninh, và các nội dung về quân sự chung, về điều lệnh đội ngũ, về kỹ thuật quân sự. Sinh viên sẽ được trải nghiệm môi trường tập thể, lối sống kỷ luật, tự giác, xây dựng ý thức trách nhiệm với tập thể, với xã hội, nâng cao lòng yêu nước,

xây dựng ý thức trách nhiệm bảo vệ Tổ quốc. Thông qua chương trình học tập, hoạt động của sinh viên trong khóa học giáo dục quốc phòng và an ninh, đẩy mạnh tuyên truyền Luật Nghĩa vụ quân sự, Luật Thanh niên, vai trò trách nhiệm của sinh viên đối với xã hội, với đất nước góp phần nâng cao nhận thức của sinh viên, giúp họ hiểu rõ hơn về vị trí, vai trò, trách nhiệm của mình, tuyệt đối tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng và quyết tâm thực hiện thắng lợi nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Tổ chức cho sinh viên tham gia các phong trào hành động cách mạng gắn với chuyên môn, chuyên ngành của sinh viên đang học tại nhà trường góp phần thực hiện thắng lợi chiến lược bảo vệ Tổ quốc thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

Phối hợp chặt chẽ giữa trung tâm (khoa, bộ môn) giáo dục quốc phòng và an ninh với các tổ chức của cơ sở giáo dục đại học như đoàn thanh niên, hội sinh viên, phòng công tác sinh viên, khoa chuyên ngành để tiếp tục bồi dưỡng, duy trì về kỷ luật, ý thức trách nhiệm cho sinh viên sau khi học xong môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh và tạo môi trường hoạt động cho sinh viên được thể hiện trách nhiệm bản thân với tập thể, với lớp, với trường và với xã hội.

Thứ ba, phát huy vai trò của sinh viên trong học tập, lao động, khởi nghiệp, khơi dậy khát vọng xây dựng đất nước giàu mạnh, hùng cường, thực hiện thắng lợi sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế góp phần xây dựng lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm với xã hội cho sinh viên

Các tổ chức trong cơ sở giáo dục đại học như đoàn thanh niên, hội sinh viên, phòng công tác sinh viên, phòng quan hệ công chúng và doanh nghiệp, khoa chuyên ngành... cần phải là cầu nối để tổ chức, tập hợp và tạo môi trường, điều kiện để phát huy vai trò xung kích của đoàn viên sinh viên tham gia học tập, lao động, khởi nghiệp. Thông qua đó, xây dựng lớp sinh viên Việt Nam hiện đại, phát triển toàn diện, có tinh thần yêu nước, ý thức tự lực, tự cường, tích cực học tập, nghiên cứu khoa học, lao động, sáng tạo, khởi nghiệp; tích cực tham gia thực hiện các mục tiêu xây dựng đất nước giàu mạnh, hùng cường theo mong muốn của Bác Hồ, của Đảng và Nhà nước, là lực lượng quan trọng hiện thực hóa xây dựng một nước Việt Nam với vị thế, uy tín ngày càng cao trên trường quốc tế và lấy vị thế, uy tín chính trị của quốc gia làm cơ sở quan trọng để bảo vệ an ninh và lợi ích quốc gia. Đồng thời, đoàn thanh niên phải là nòng cốt trong phong trào xung kích cùng với các tổ chức trong các cơ sở giáo dục đại học phối hợp với địa phương và các doanh nghiệp để tham gia giải quyết những vấn đề của đời sống xã hội, như tham gia đảm bảo an sinh xã hội, bảo vệ môi trường, an toàn giao thông, giữ gìn an ninh chính trị, bảo đảm trật tự an toàn xã hội ở cơ sở; mạnh dạn tham gia các cuộc thi “Ý tưởng khởi nghiệp sinh viên”, tham gia thi tuyển vào “Ngày hội việc làm”, đảm nhận thực hiện những chương trình, đề án trong các

lĩnh vực khởi nghiệp, sáng tạo, tham gia thực tập, thực tế, trải nghiệm ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo của Tổ quốc...

Bằng kết quả thực tiễn hoạt động đoàn viên sinh viên trong các cơ sở giáo dục đại học, phòng công tác sinh viên phối hợp với đoàn thanh niên chủ động đề xuất với nhà trường, ban chấp hành đoàn cấp trên xây dựng, ban hành chính sách bồi dưỡng, sử dụng và phát huy tài năng, lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm với xã hội của đoàn viên, sinh viên, nhằm phát hiện, thu hút, tập hợp và tạo môi trường thuận lợi để đoàn viên, sinh viên cống hiến, đóng góp tích cực cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay.

Thứ tư, đẩy mạnh tuyên truyền giáo dục cho đoàn viên, sinh viên về bản chất, âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch chống phá Việt Nam; tích cực đấu tranh phản bác các luận điệu xuyên tạc, phản động góp phần xây dựng lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm với xã hội cho sinh viên

Tuyên truyền giáo dục cho đoàn viên, sinh viên thấy rõ được bản chất không thay đổi của chủ nghĩa tư bản, làm rõ những mặt trái của xã hội tư bản; nhất là những âm mưu, thủ đoạn tinh vi của các thế lực thù địch lợi dụng khó khăn của đất nước và những kẽ hở trong thực hiện đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước ta để chống phá. Mặt khác, cần tăng cường tuyên truyền giáo dục để mọi người thấy rõ âm mưu thủ đoạn trong chiến lược “Diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch chống phá cách mạng Việt Nam; xây dựng tinh thần cảnh giác cách mạng, phân biệt đối tượng và đối tác; hình thành ý thức tự giác tham gia thực hiện nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc cho sinh viên. Xây dựng động cơ đúng đắn cho sinh viên sẵn sàng thực hiện trách nhiệm nghĩa vụ của công dân, tự giác tham gia thực hiện Luật Nghĩa vụ quân sự, Luật Dân quân tự vệ, Luật Dự bị động viên để góp phần xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân Việt Nam.

Đặc biệt, trong thời kỳ toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế hiện nay, các thế lực thù địch và tội phạm đang ra sức chống phá Đảng và Nhà nước, trong đó chúng tăng cường tuyên truyền lối sống tư sản vào các thế hệ trẻ, thanh niên, sinh viên. Lực lượng đoàn viên, sinh viên không ngừng đổi mới, sáng tạo, lực lượng đoàn viên, sinh viên phải là lực lượng tiên phong trong đấu tranh, phản bác các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, nhất là trên không gian mạng, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam trong tình hình mới, từ đó bồi dưỡng thêm lòng yêu nước, yêu Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa và sống có trách nhiệm với xã hội.

Thứ năm, quan tâm chăm lo bồi dưỡng đoàn viên, sinh viên phát huy vai trò xung kích, tình nguyện trong các cơ sở giáo dục đại học

Các tổ chức trong các cơ sở giáo dục đại học mà thường xuyên trực tiếp là đoàn thanh niên, hội sinh viên, phòng công tác sinh viên cần phối hợp có hiệu quả với tổ

chức khác trong nhà trường, chính quyền và lực lượng vũ trang địa phương tham gia tuyên truyền nhằm phát huy vai trò xung kích, tinh nguyện của đoàn viên, sinh viên tham gia bảo vệ an ninh quốc gia; giữ gìn trật tự, an toàn xã hội. Theo đó, cần phối hợp tăng cường tuyên truyền, giáo dục cho sinh viên về trách nhiệm và nghĩa vụ của công dân nói chung, thanh niên, sinh viên nói riêng ý thức cảnh giác cách mạng, tinh thần đấu tranh chống tội phạm; tích cực tham gia xây dựng nền quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân vững chắc, tích cực tham gia phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc; tiếp tục phát huy, nhân rộng các mô hình, cách làm hiệu quả, các đội, nhóm, câu lạc bộ đoàn viên, sinh viên xung kích tham gia hoạt động xây dựng lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm với xã hội cho sinh viên. Triển khai sâu rộng phong trào “Sinh viên 5 tốt”, tạo ra môi trường cho sinh viên tham gia rèn luyện toàn diện trên các mặt: đạo đức, học tập, nghiên cứu khoa học, ý thức tình nguyện cộng đồng, kỹ năng hội nhập, sức khỏe thể chất. Tổ chức các cuộc thi tìm hiểu chủ nghĩa Mác - Lê nin, tư tưởng Hồ Chí Minh với chủ đề “Ánh sáng soi đường”; chương trình “Sinh viên với biển, đảo Tổ quốc”, cuộc thi video clip hát Quốc ca,... góp phần quan trọng bồi đắp lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước cho sinh viên. Bên cạnh đó, tổ chức các hoạt động nhằm dẫn dắt, định hướng sinh viên sống có lý tưởng, sống đẹp, sống có trách nhiệm như: hoạt động “Sinh viên Việt Nam những câu chuyện đẹp”, “Mỗi ngày một tin tốt, mỗi tuần một câu chuyện đẹp”,... Mặt khác, các tổ chức đoàn thể quản lý, phụ trách đoàn viên, sinh viên trong các cơ sở giáo dục đại học cần kịp thời nắm bắt diễn biến tư tưởng để có biện pháp xử lý, hỗ trợ, giúp đỡ đoàn viên, sinh viên phát huy hết tinh thần trách nhiệm tham gia hoạt động xung kích, tinh nguyện hiệu quả.

3. KẾT LUẬN

Sinh viên trong các cơ sở giáo dục là lực lượng nòng cốt của thanh niên, là lực lượng nòng cốt, xung kích của cách mạng, giữ vai trò quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc cũng như trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế hiện nay luôn khẳng định sinh viên Việt Nam là lực lượng trọng yếu, là rường cột của nước nhà và quyết định sự thắng lợi của cách mạng Việt Nam; từ đó đặt ra yêu cầu của nước nhà và quyết định sự thắng lợi của cách mạng Việt Nam; từ đó đặt ra yêu cầu với các tổ chức, đoàn thể quản lý, giáo dục đoàn viên, sinh viên trong các cơ sở giáo dục cần quan tâm, bồi dưỡng, tổ chức để phát huy lòng yêu nước, ý thức trách nhiệm xã hội cho sinh viên trong tình hình hiện nay. Đặc biệt, trước mắt tăng cường tuyên truyền, giáo dục phát huy tinh thần trách nhiệm của đoàn viên, sinh viên trong các cơ sở giáo dục đại học tích cực tham gia cùng nhân dân cả nước chung tay phòng chống dịch Covid -19 thắng lợi./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- 1 Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, 2021, *Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII*, <https://www.dangcongsan.vn/>.
- 2 Bộ Giáo dục và Đào tạo, Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT về Chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh trong các cơ sở giáo dục đại học.
- 3 Bùi Quang Huy, 2020, *Sinh viên là lực lượng quan trọng trong xây dựng đất nước*, <https://tienphong.vn/>.
- 4 GS. Phạm Minh Hạc, 2018, *giao-duc-24h/sinh-vien-ta-luoi-bieng-khong-thich-tu-hoc-ham-vui-va-giau-dot*, <https://giaoduc.net.vn.>
- 5 <http://www.tiengnoitre.org/2013/11/thanh-nien-sinh-vien-va-trach-nhiem-voi.html>.